

Evaluatie Kans op werk

BIJLAGE 7 - KANS OP WERK VERGELEKEN MET DE SPANNINGSINDICATOR 2016 – 2018

Evaluatie Kans op werk

Kans op werk vergeleken met de Spanningsindicator 2016 - 2018

Bijlage 7

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	De methodieken van de Spanningsindicator en Kans op werk	5
2.1.	De Spanningsindicator	5
2.2.	Kans op werk	5
2.3.	Overeenkomsten en verschillen	6
3.	Overeenkomsten en verschillen van de resultaten	7
3.1.	Sectorkamer Handel	7
3.1.1.	<i>Marktsegment Groothandel en internationale handel</i>	7
3.1.2.	<i>Marktsegment Mode, interieur, textiel en tapijt</i>	7
3.1.3.	<i>Marktsegment Retail</i>	7
3.2.	Sectorkamer Ict en creatieve industrie	8
3.2.1.	<i>Ict</i>	8
3.2.2.	<i>Communicatie, media en design</i>	8
3.2.3.	<i>Kunsten en entertainment</i>	8
3.3.	Sectorkamer Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	8
3.3.1.	<i>Carrosserie</i>	8
3.3.2.	<i>Mobiliteit</i>	8
3.3.3.	<i>Luchtvaart</i>	9
3.3.4.	<i>Transport en logistiek</i>	9
3.3.5.	<i>Maritiem</i>	9
3.3.6.	<i>Rail</i>	9
3.4.	Sectorkamer Specialistisch vakmanschap	9
3.4.1.	<i>Creatief vakmanschap</i>	9
3.4.2.	<i>Gezondheidstechnisch vakmanschap</i>	9
3.5.	Sectorkamer Techniek en gebouwde omgeving	10
3.5.1.	<i>Afbouw en onderhoud</i>	10
3.5.2.	<i>Burger- en utiliteitsbouw</i>	10
3.5.3.	<i>Gespecialiseerde aanneming</i>	10
3.5.4.	<i>Hout en meubel</i>	10
3.5.5.	<i>Infra</i>	10
3.5.6.	<i>Metaal en metaalektro</i>	11
3.5.7.	<i>Procesindustrie en laboratoria</i>	11
3.5.8.	<i>Technische installaties en systemen</i>	11
3.6.	Sectorkamer Voedsel, groen en gastvrijheid	11
3.6.1.	<i>Gastvrijheid</i>	11
3.6.2.	<i>Groen</i>	12
3.6.3.	<i>Winkelambacht</i>	12
3.6.4.	<i>Voeding</i>	13
3.7.	Sectorkamer Zakelijke dienstverlening en veiligheid	13
3.7.1.	<i>Financiële diensten</i>	13
3.7.2.	<i>Juridisch</i>	13
3.7.3.	<i>Office</i>	13
3.7.4.	<i>Orde en veiligheid</i>	13
3.8.	Sectorkamer Zorg, welzijn en sport	14

3.8.1.	<i>Assisterende gezondheidszorg</i>	14
3.8.2.	<i>Sport en bewegen</i>	14
3.8.3.	<i>Uiterlijke verzorging</i>	14
3.8.4.	<i>Zorg en welzijn</i>	14
4.	Conclusies	15

1. Inleiding

Kans op werk is niet de enige indicator over de arbeidsmarkt. Ook UWV publiceert al geruime tijd en regelmatig de Spanningsindicator. In deze notitie beschrijven we de overeenkomsten en verschillen tussen de Spanningsindicator van UWV en Kans op werk van SBB. De methodieken van beide indicatoren lopen sterk uiteen. Deze beschrijving leert ons over de stabiliteit van beide indicatoren, in hoeverre wijken ze af en in welke mate vertonen ze overeenkomsten.

We vergelijken de Spanningsindicatoren van 2016 met Kans op werk 2016, de Spanningsindicator van 2017 met Kans op werk 2017, etc. UWV komt elk kwartaal met een update van de Spanningsindicator, van de vier metingen zijn jaargemiddelden berekend. Daarbij moet opgemerkt worden dat de Spanningsindicator kijkt naar de arbeidsmarktverhoudingen op het moment van publiceren en Kans op werk naar die over 2 tot en met 4 jaar na publicatie.

In hoofdstuk 2 volgt een beknopte beschrijving van de Spanningsindicator en Kans op werk. Daarna volgt een beschrijving van de verschillen tussen beide methodieken.

In hoofdstuk 3 vergelijken we per sectorkamer de overeenkomsten en verschillen per jaar en per beroep.

De indeling is als volgt:

- Handel
- ICT en creatieve industrie
- Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem
- Specialistisch vakmanschap
- Techniek en gebouwde omgeving
- Voedsel, groen en gastvrijheid
- Zakelijke dienstverlening en veiligheid
- Zorg, welzijn en sport.

We sluiten deze notitie af met conclusies in hoofdstuk 4.

Deze notitie is tot stand gekomen met medewerking van Mechelien van der Aalst en Lisan van den Beukel, arbeidsmarktonderzoekers van UWV.

2. De methodieken van de Spanningsindicator en Kans op werk

2.1. De Spanningsindicator

De spanningsindicator van UWV geeft een indicatie van de spanning op de arbeidsmarkt, variërend van zeer ruim tot zeer krap. Deze indicator deelt het geschatte aantal openstaande vacatures op de totale vacaturemarkt door het aantal mensen dat korter dan 6 maanden WW ontvangt. Het aantal openstaande vacatures is gebaseerd op Jobfeed. Dit bestand met internetvacatures is ontdubbeld, herwogen en opgehoogd naar het totaal aantal openstaande vacatures volgens het CBS. Het gaat hier dus om een schatting van de totale vacaturemarkt, niet slechts de vacatures die bij UWV worden gemeld.

Als er veel vacatures zijn ten opzichte van het aantal WW'ers dat korter dan 6 een uitkering ontvangt, is sprake van een krappe arbeidsmarkt. Bij een krappe arbeidsmarkt zullen werkgevers moeite moeten doen om aan voldoende en goed personeel te komen. Als er relatief weinig vacatures zijn is sprake van een ruime arbeidsmarkt. De spanningsindicator werkt met een vijfpuntschaal:

- zeer krap
- krap
- gemiddeld
- ruim
- zeer ruim

Wanneer de spanningsindicator aangeeft dat de arbeidsmarkt voor het betreffende beroep ruim of zeer ruim is, dan zijn er geen of weinig openstaande vacatures en welk kortdurend werkzoekenden. Bij veel openstaande vacatures ten opzichte van het aantal kortdurend werkzoekenden is sprake van een krappe arbeidsmarkt.

UWV gebruikt een indeling in BRC plusberoepen. Meerdere referentieberoepen zijn samengevoegd in een BRC plusberoep. Een voorbeeld: Vakkracht opticienbedrijf, opticien en contactlensspecialist zijn drie referentieberoepen die zijn samengevoegd in één BRC plusberoep: Opticiens.

Bij de volgende beroepsgroepen is UWV voorzichtig met het extern uitgeven van de waarde van de Spanningsindicator:

- Beroepen met veel zelfstandigen, zoals de creatieve beroepen, land- en bosbouwers en verleners van persoonlijke diensten zoals de kappers en schoonheidsspecialisten.
- Beroepen met veel scholieren, zoals medewerkers bediening, kassamedewerkers, keukenpersoneel, dagbladverzorgers en kassamedewerkers.
- Beroepen waarbij het lastig is onderscheid aan te brengen, zoals procesoperators en mechanisch operators procesindustrie, basislassers en gespecialiseerde lassers.

2.2. Kans op werk

Kans op werk geeft een indicatie van de kans dat een gediplomeerde een baan vindt op het niveau en in het verlengde van de opleiding. Kans op werk heeft een prognose element. Het gaat om de kans als je het volgende schooljaar start met een opleiding en deze na nominale studieduur afsluit. Dus bij een twee jarige opleiding over twee jaar, bij een driejarige opleiding over drie jaar, etc.

Om een uitspraak te kunnen doen brengt SBB de huidige vraag naar gediplomeerden en het huidige aanbod van gediplomeerden in kaart. Met behulp van een prognosemodel wordt een uitspraak over de nabije toekomst gedaan.

Kans op werk wordt uitgedrukt in vijf typeringingen:

- een goede kans
- een ruim voldoende kans
- een voldoende kans
- een matige kans
- een geringe kans

SBB actualiseert Kans op werk een maal per jaar.

2.3. Overeenkomsten en verschillen

De verschillen en overeenkomsten zijn de volgende:

1. De Spanningsindicator betreft de huidige situatie op de arbeidsmarkt, Kans op werk die in de nabije toekomst.
2. De Spanningsindicator zegt iets over de arbeidsmarkt voor de gehele beroepsgroep, Kans op werk richt zich op recent gediplomeerden van het mbo.
3. Beide indicatoren hanteren vijf verschillende typeringingen. De Spanningsindicator gebruikt zeer krap, krap, gemiddeld, ruim en zeer ruim. Bij Kans op werk zijn de uitspraken gering, matig, voldoende, ruim voldoende en goed.
4. De Spanningsindicator en Kans op werk beschrijven de perspectieven vanuit verschillende optieken. De Spanningsindicator beschrijft het perspectief voor werkgevers, Kans op werk voor de gediplomeerden. De uitspraak 'ruim' van de Spanningsindicator duidt op eenzelfde situatie op de arbeidsmarkt voor de beroepsgroep als een geringe kans op werk voor de mbo-gediplomeerden.
5. De beroepen in de Spanningsindicator kunnen meerdere niveaus betreffen. De Spanningsindicator doet een uitspraak voor de gehele beroepsgroep. Kans op werk doet alleen een uitspraak voor gediplomeerden op het mbo-niveau (2, 3 of 4¹) van een kwalificatie in het mbo.
6. Beide indicatoren hanteren een andere indeling in beroepen. Er zijn mbo beroepen die ontbreken in Kans op werk en er zijn mbo beroepen die ontbreken in de Spanningsindicator.
7. De Spanningsindicator is in sommige gevallen voorzichtig met het extern uitbrengen van de waarden², Kans op werk heeft als opdracht voor zoveel mogelijk kwalificaties een uitspraak te doen.

¹ Kans op werk doet geen uitspraak voor entree opleidingen (niveau 1). Aan de onderkant van de arbeidsmarkt zijn veel vacatures, maar er is ook veel concurrentie van werkzoekenden en nieuwkomers. Het is niet mogelijk hier een betrouwbare uitspraak over te doen.

² Bijvoorbeeld bij beroepen waarin veel zelfstandigen werken, zoals creatieve beroepen, land- en bosbouwers, verleners van persoonlijke diensten en bij beroepen waarin veel scholieren werken, zoals medewerkers bediening, keukenpersoneel, dagbladbezorgers en kassamedewerkers.

3. Overeenkomsten en verschillen van de resultaten

Hieronder volgt een beschrijving van de overeenkomsten en verschillen van de resultaten van beide indicatoren per sectorkamer en marktsegment.

3.1. Sectorkamer Handel

3.1.1. Marktsegment Groothandel en internationale handel

Er zijn geen grote verschillen voor de volgende beroepen/kwalificaties:

- commercieel medewerkers
- junior accountmanager.

KOW is positiever voor de beroepsgroep contactcentermedewerkers. Dit is een opleiding die vooral in de bbl wordt aangeboden. Veel gediplomeerden kunnen blijven werken bij het leerbedrijf, waardoor de kans op werk goed is.

Volgens de Spanningsindicator is de arbeidsmarktsituatie ruim voor intercedenten in 2016, 2017 en 2018. KOW, doet geen uitspraak voor de kwalificatie Intercedent, omdat het nog een relatief nieuwe opleiding is.

UWV is positiever over de vestigingsmanager groothandel (UWV-manager detail- en groothandel dan KOW). Voor de managersopleidingen in het mbo geldt dat gediplomeerden eerst onder het niveau van de opleiding aan de slag gaan en niet instromen op een baan op het niveau van de opleiding.

3.1.2. Marktsegment Mode, interieur, textiel en tapijt

Er zijn geen verschillen voor de kwalificaties Mode/maatkleding.

Voor de basisedwerker mode (niveau 2) is KOW negatiever (2016, 2017 en 2018 geringe kansen) dan UWV 2016 en 2017 ruim en gemiddeld, 2018 krap en gemiddeld). De omvang van de beroepsgroep bij UWV is zeer gering. Hierdoor kunnen de resultaten minder stabiel zijn.

3.1.3. Marktsegment Retail

In de kwalificaties is er geen onderscheid naar branche in de retail (doe-het-zelf, elektronica, food, mode), zoals UWV die wel onderscheidt. Na samenvoeging van de BRC beroepen teamleiders blijkt dat de perspectieven van Kans op werk in 2017 en 2018 en UWV overeenkomen en dat in 2016 de Spanningsindicator negatiever is dan Kans op werk voor manager retail en voor de kwalificaties in de verkoop op niveau 3. De kansen voor de kwalificaties verkoop op niveau 3, eerste verkoper en verkoopadviseur zijn in alle drie de jaren goed.

Na samenvoeging van de UWV beroepsgroepen van verkoopmedewerkers verschuiven de perspectieven van de Spanningsindicator van ruim in 2016 tot krap in 2018. De kansen voor gediplomeerde mbo-verlaters zijn in alle drie metingen ruim voldoende. Jonge gediplomeerden (de groep waar het bij Kans op werk over gaat) hebben wellicht het voordeel dat zij in de retail direct inzetbaar zijn en goedkoop.

3.2. Sectorkamer Ict en creatieve industrie

3.2.1. Ict

De Ict kwalificaties op niveau 4 hebben in 2016 allen een ruim voldoende kans op werk, in 2017 voldoende of ruim voldoende en in 2018 allen voldoende. De Spanningsindicator varieert in 2016 van ruim tot zeer krap, tot in 2018 van gemiddeld tot zeer krap. SBB ziet een verschuiving van het gevraagde opleidingsniveau (enquête onder leerbedrijven) naar hbo. SBB doet alleen een uitspraak voor de mbo-opgeleiden in deze bredere UWV beroepsgroep. De vraag naar hbo-ers Ict neemt, toe, dat blijkt ook uit de Spanningsindicator. Bij grote krapte zullen waarschijnlijk de kansen voor mbo-ers weer toenemen.

3.2.2. Communicatie, media en design

Er zijn geen grote verschillen voor de beroepsgroepen

- DTP
- Mediamanager
- Podium- en evenemententechniek
- Ruimtelijk vormgevers en productpresentatie

De kwalificaties sign en stand- en decorbouw zijn onderdeel van een groter BRC plusberoep (Edelsteen- en glasbewerkers, graveurs en decorateurs). De perspectieven zijn in 2016 en 2017 gelijk, in 2018 is Kans op werk (gering) negatiever dan de Spanningsindicator (gemiddeld). Ook hier geldt dat het slechts kleine beroepsgroepen zijn. Uit de opleidingen stromen zo'n 80 gediplomeerden in op de arbeidsmarkt.

3.2.3. Kunsten en entertainment

Voor de Artiesten (kwalificaties Acteur, Danser, Musicalperformer en Muzikant) zijn er geen verschillen. Het aandeel mbo-ers in deze beroepen is naar verwachting klein. UWV neemt deze beroepen niet op in de externe communicatie in verband met een groot aandeel zelfstandigen.

3.3. Sectorkamer Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem

3.3.1. Carrosserie

Er zijn geen verschillen voor beroepen in autoschadeherstel, caravanschadeherstel en autospuiten.

3.3.2. Mobiliteit

Voor gediplomeerden fietstechnici en motorfietstechnici is er een goede kans op werk in alle jaren. Vooral in 2016 was de Spanningsindicator negatiever. Deze opleiding wordt vooral in de bbl aangeboden. Veel gediplomeerde bbl-ers zijn jong en blijven werken bij het leerbedrijf.

Er zijn geen verschillen voor de beroepsgroepen autotechniek en bedrijfsautotechniek en monteur mobiele werktuigen.

3.3.3. Luchtvaart

De indicatoren laten geen grote verschillen zien voor de luchtvaartdienstverlener.

3.3.4. Transport en logistiek

Er zijn geen verschillen tussen de resultaten van de indicatoren voor de manager transport en logistiek

Voor de logistieke kwalificaties op niveau 2 en 3 is de kans op werk in 2016 positiever dan de Spanningsindicator.

Voor de chauffeurs was in 2016 de kans op werk goed en de spanningsindicator varieerde van zeer ruim (bestelwagenchauffeur/auto-, motorkoerier) tot krap (vrachtwagenchauffeur algemeen/binnenland en speciaal vervoer). In 2017 en 2018 zijn er weinig verschillen.

De kwalificaties havenlogistiek heeft UWV ondergebracht bij de logistieke beroepen.

3.3.5. Maritiem

Er zijn geen grote verschillen.

3.3.6. Rail

Beide indicatoren doen dezelfde uitspraken voor de machinist rail (Kans op werk) en metro- en treinbestuurders (Spanningsindicator).

3.4. Sectorkamer Specialistisch vakmanschap

3.4.1. Creatief vakmanschap

Voor de meeste kwalificaties doet Kans op werk geen uitspraak. Er zijn slechts weinig gediplomeerden en weinig vacatures.

De uitspraken voor de schoenhersteller komen vrijwel overeen.

3.4.2. Gezondheidstechnisch vakmanschap

Voor de kwalificaties opticien (niveau 4) weinig verschillen.

SBB is positiever voor de tandtechnici prothese. De beroepsgroep van UWV zal ook hbo-opgeleiden bevatten.

3.5. Sectorkamer Techniek en gebouwde omgeving

3.5.1. Afbouw en onderhoud

Geen verschillen voor:

- Glaszetters
- Stukadoors
- Metselaars

De beroepsgroep parketteurs heeft UWV ondergebracht bij de bredere beroepsgroep Woninginrichters en vloerenleggers. In 2018 is Kans op werk positiever dan de Spanningsindicator.

Conciërges (onderhoud en servicemedewerker gebouwen) ziet de Spanningsindicator de arbeidsmarkt als zeer ruim, en Kans op werk verwacht voldoende kansen. Dit is te verklaren doordat er slechts weinig gediplomeerden (40) zijn die instromen op de arbeidsmarkt en dat deze veel concurrentie zullen ondervinden van andere werkzoekenden.

Voor de schilder en behanger is in 2018 de Spanningsindicator ruim en de kans op werk goed. Deze opleidingen hadden relatief weinig gediplomeerden (< 300) en er waren meer dan 1.000 vacatures. Ook hadden de meeste gediplomeerden de bbl gevolgd en veel gediplomeerden bleven werken bij het leerbedrijf.

3.5.2. Burger- en utiliteitsbouw

Nauwelijks verschillen voor de meeste beroepen en kwalificaties.

In het algemeen is de Spanningsindicator in 2016 SI krap en gemiddeld en Kans op werk voldoende en ruim voldoende. In 2017 en 2018 zijn de perspectieven (zeer) krap en ruim voldoende en goed.

3.5.3. Gespecialiseerde aanneming

Nauwelijks verschillen voor de meeste beroepen en kwalificaties. In 2016 is de Spanningsindicator gemiddeld, Kans op werk voldoende. De indicatoren in 2018 zijn zeer krap, resp. goed.

3.5.4. Hout en meubel

Geen verschillen. Zelfde beeld als bij de gespecialiseerde aannemerij, van gemiddeld (2016) naar (zeer) krap 2018.

3.5.5. Infra

In het algemeen Spanningsindicator krap en Kans op werk goed in alle jaren.

3.5.6. Metaal en metaalektro

Geen verschillen voor

- plaatwerkers
- lassers
- verspaners
- monteurs mechatronica en elektro.
- constructiewerkers

3.5.7. Procesindustrie en laboratoria

Operator C:

Na samenvoeging van de beroepen operators en mechanisch operators leidt dit bij UWV tot gemiddeld in 2016 en krap in 2017 en 2018. Dit beeld komt overeen met de uitspraken voor Kans op werk voor deze kwalificaties.

De kwalificatie op niveau 3 scoort bij SBB iets positiever dan die op niveau 2. Op niveau 4 zijn de kansen doorgaans minder positief. Recent gediplomeerden hebben doorgaans te weinig ervaring voor een functie als Operator C. De kansen voor mechanisch operators zijn in alle jaren goed.

In 2018: heeft SBB extra onderzoek laten uitvoeren. Werkgevers ervaren de arbeidsmarkt voor operators als 'altijd krap'. Deze krapte wordt al jaren ervaren, maar volgens de respondenten in het onderzoek waren in het afgelopen jaar alle vacatures vervuld.

3.5.8. Technische installaties en systemen

Er zijn geen verschillen voor

- monteurs elektrotechnische en werktuigkundige installaties en utiliteit
- medewerkers technische dienst, installatiebedrijf, loodgieters, installateur gawalo/gas water en loodgieter.

Er zijn veel kwalificaties niet kunnen worden ondergebracht bij de UWV beroepen. Voorbeelden hiervan zijn plaatwerker vliegtuigbouw, samenbouw vliegtuigbouw, tekenaars constructie, tekenaars ontwerper en technici koude- en klimaatsystemen.

3.6. Sectorkamer Voedsel, groen en gastvrijheid

3.6.1. Gastvrijheid

Er zijn geen grote verschillen voor de managers/ondernemers in de horeca.

Schoonmaak: SBB in alle jaren goede kans op werk, de Spanningsindicator loopt uiteen van zeer ruim tot zeer krap. Dit verschil komt omdat er geen gediplomeerden zijn van de opleidingen in de schoonmaak. Hierdoor is de vraag naar recent gediplomeerden veel groter dan het aanbod. Bij UWV betreft het hier vooral industrieel gespecialiseerde schoonmakers.

In 2016 is de kans op werk goed voor alle kwalificaties in de bediening, in 2017 voldoende /ruim voldoende, in 2018 ruim voldoende. De Spanningsindicator varieert in 2016 van zeer ruim tot krap, in 2017 en 2018 varieert deze van zeer krap tot gemiddeld. Verschillen zijn er dus vooral in 2016. In deze beroepen zijn veel scholieren werkzaam.

In de fastservice heeft Kans op werk in 2016 goede perspectieven, de Spanningsindicator loopt uiteen van krap tot ruim. In 2018 is Kans op werk positief, ruim voldoende tot goed. De opleidingen op niveau 2 en 3 worden vooral in de bbl gegeven, ook hier blijven veel gediplomeerden werken bij het leerbedrijf. De SI laat ook gemiddelde scores zien.

Voor de koks lopen de resultaten uiteen. In alle drie de jaren is de kans op werk ruim voldoende of goed, de Spanningsindicator is vooral ruim. Bij UWV is instellingskok een apart beroep. Ook zonder dit beroep lopen de resultaten uiteen. Kans op werk is positiever.

Voor de managers/ondernemers en meewerkend ondernemer zijn er nauwelijks verschillen.

Reisleider en –adviseurs: Kans op werk is negatiever dan de Spanningsindicator. In het mbo is dit een populaire opleiding, terwijl het beroep aan het verdwijnen is. Bij UWV is het beroep ondergebracht bij de bredere beroepsgroep callcenter medewerkers van reisbureaus.

3.6.2. Groen

Er zijn geen grote verschillen voor:

- medewerkers hovenier
- medewerkers veehouderij
- medewerkers diervverzorging

Voor opzichter/uitvoerder groene ruimte (hovenier op niveau 4) is Kans op werk negatiever. Uit gesprekken met de branche blijkt dat veel gediplomeerden op niveau eerst op niveau 3 aan de slag gaan. Voor (vakbekwaam) medewerker hovenier (niveau 2 en 3) is Kans op werk positiever, zo ook de Spanningsindicator. De branche beaamt een groot tekort te ervaren en te verwachten.

Voor de beroepen in de teelt is Kans op werk positiever in alle jaren. Ook hier kunnen jonge gediplomeerden wellicht hun voordeel doen.

3.6.3. Winkelambacht

Er zijn geen grote verschillen voor

- de kappers (niveau 2, 3 en 4)
- de bakkers

Voor de (vakbekwaam) medewerkers in de versindustrie is Kans op werk positiever. Dit zijn bbl-opleidingen met goede perspectieven.

De kwalificaties in bloem groen en styling (medewerker, vakbekwaam medewerker en vakexpert) heeft UWV ondergebracht bij de verkoper non-food. Op basis van samenvoeging van de indicatoren voor de referentie beroepen bloembinders en verkoopmedewerker bloemen en planten zijn er geen verschillen tussen beide indicatoren.

3.6.4. Voeding

De kwalificaties in de voedingsindustrie van het marktsegment voeding worden niet door UWV als aparte beroepsgroep onderscheiden. Een vergelijking van de perspectieven is hierdoor niet mogelijk.

3.7. Sectorkamer Zakelijke dienstverlening en veiligheid

3.7.1. Financiële diensten

Er zijn geen grote verschillen voor de kwalificaties op niveau 2, 3 en 4, medewerkers financiële administratie, boekhouders en administrateurs.

UWV heeft voor de Baliemedewerker bank en postagentschappen een ruim, schadeafhandeling van (zeer) ruim tot gemiddeld. Dit is een verouderd beroep en UWV heeft nog geen vervangend beroep. SBB heeft een relatief nieuwe opleidingen klantmedewerkers bancaire diensten en klantmedewerkers schadeverzekeringen. Er zijn nog geen uitspraken voor Kans op werk.

3.7.2. Juridisch

Er zijn geen verschillen.

3.7.3. Office

Voor de beroepen op niveau 2 in 2018 is de Spanningsindicator gunstiger (gemiddeld) dan Kans op werk (gering). Er is veel instroom van mbo studenten in deze opleiding. Deze gediplomeerden (jaarlijks > 1.000) ondervinden veel concurrentie.

Voor de beroepen op niveau 3 zijn er geen verschillen.

Op niveau 4 is de kans op werk in 2016 ruim voldoende, naar 2017 matig en 2018 gemiddeld. De Spanningsindicator wijkt nauwelijks af. In 2016 was deze iets negatiever en in 2017 iets positiever. Er is waarschijnlijk veel concurrentie van hbo-ers.

3.7.4. Orde en veiligheid

Er zijn geen grote verschillen tussen beide indicatoren voor de particuliere beveiligers op niveau 2. De coördinator beveiliging (niveau 3) is ondergebracht in een bredere beroepsgroep.

Ook bij de publieke veiligheid is alleen vergelijking mogelijk op niveau 2, voor de medewerker toezicht en veiligheid / UWV parkeerwachter, zwembadmedewerker en beveiligingswerker n.e.g. In 2018 is de Spanningsindicator krap, terwijl Kans op werk gering laat zien. SBB raadpleegt experts om voor deze kwalificatie een uitspraak te kunnen doen. Ook is sprake van een verhoging van het gevraagde opleidingsniveau van mbo niveau 2 naar 3. Door bulk vacatures, d.w.z. één vacature uiting voor meerdere nieuwe medewerkers, is het lastig om de vraag in kaart te brengen.

Bij UWV zijn alle defensieberoepen op mbo niveau samengevoegd in de beroepsgroep Onderofficieren krijgsmacht en andere militaire rangen. SBB voorziet goede kansen. Ook dit is een bijzondere kwalificatie: er zijn veel banen bij Defensie voor gediplomeerden na goedkeuring bij de lichamelijke keuring. De Kans op werk is goed voor deze gediplomeerden.

3.8. Sectorkamer Zorg, welzijn en sport

3.8.1. Assisterende gezondheidszorg

Geen grote verschillen.

3.8.2. Sport en bewegen

Geen verschillen in 2016 en 2017. In 2018 Spanningsindicator gemiddeld en Kans op werk gering en matig. Dit zijn populaire mbo opleidingen, er zijn dus veel gediplomeerden.

3.8.3. Uiterlijke verzorging

Geen opvallende verschillen.

3.8.4. Zorg en welzijn

De uitspraken voor de kinderopvang zijn voornamelijk matig en gering, bij beide indicatoren. De arbeidsmarkt is sterk afhankelijk van beleidsafspraken. Prognoses en gevoelde huidige krapte kunnen sterk uiteenlopen. SBB hoorde dat er in 2018 grote tekorten werden gevoeld, die in de komende jaren waarschijnlijk weer zouden afnemen. In 2019 en 2020 wordt stijging van het aantal vacatures voorzien. UWV merkt dat er in 2019 in de Randstad bij de BSO veel kleine contracten zijn en er veel gebruik wordt gemaakt van afroep- en flexkrachten. AZW voorziet in de nieuwe (nog niet gepubliceerde) prognoses krapte, vooral voor beroepskrachten op niveau 4.

Voor de maatschappelijke zorg is Kans op werk positiever dan de Spanningsindicator voor de Activiteitenbegeleider en de Groeps- en woonbegeleiders.

Er zijn geen verschillen voor verpleegkundigen en verzorgenden op niveau 3 en 4. Helpende (niveau 2) in 2016 en 2017 ruim en gemiddeld, in 2018 weer gemiddeld en doet Kans op werk geen uitspraak. SBB doet extra onderzoek in 2019.

UWV signaleert tekorten voor Verzorgenden niet voor Helpenden. Helpenden worden ingezet om tekorten Verzorgenden terug te dringen. Er zijn veel banen voor Helpenden voor minder dan 12 uur per week.

4. Conclusies

Voor verreweg de meeste beroepen komen de resultaten van de Spanningsindicator en Kans op werk overeen.

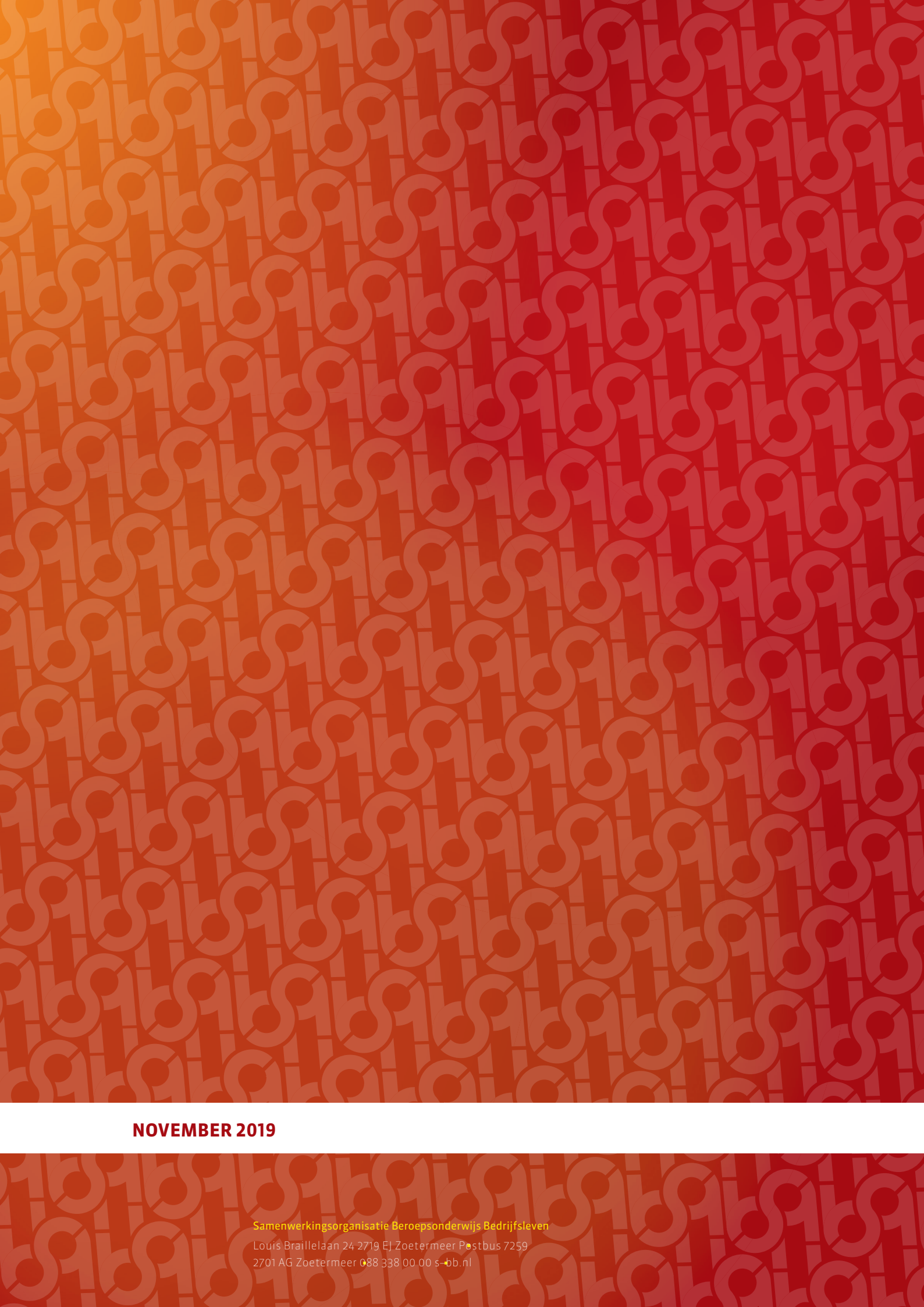
Er zijn beroepen waarbij dit niet zo is. Dan is voor het merendeel van de verschillen een verklaring. Hieronder geven we een overzicht van de verklaringen en bij elke verklaring zijn enkele voorbeelden van beroepsgroepen opgenomen.

- Beroepsgroepen die een klein aantal werkenden betreffen. Dan kan het zijn dat de resultaten minder stabiel zijn en er zullen eerder verschillen ontstaan. Een voorbeeld zijn de beroepsgroepen in de mode/maatkleding.
- De voorkeur uitgaat naar jonge en goedkope arbeidskrachten. Dan kunnen de perspectieven voor gediplomeerde schoolverlaters gunstiger zijn dan die voor de hele beroepsgroep. Voorbeelden hiervan zijn de verkoopmedewerker en medewerkers teelt.
- De UWV beroepsgroep is breder dan de beroepen in het verlengde van een kwalificatie. Dan kunnen de resultaten uiteenlopen. Een voorbeeld is de kwalificatie Parketteur.
- De UWV beroepsgroep is verspreid over meerdere opleidingsniveaus, zoals bij ict-ers, artiesten, tandtechnici en managementassistenten. Voor de groep mbo-gediplomeerden kan het perspectief anders zijn dan voor de hele beroepsgroep.
- Een opleiding heeft geen of enkele gediplomeerden, de kans op werk is relatief gunstig. Voorbeelden zijn schoonmakers en bibliotheekmedewerkers.
- Een opleiding is relatief nieuw, Kans op werk doet geen uitspraak, zoals voor klantmedewerkers bancaire diensten en intermediairs.
- Onder gediplomeerden van een opleiding zijn veel bbl-ers, dan blijven doorgaans veel van hen werken bij het leerbedrijf³ en is de kans op werk goed. Voorbeelden hiervan zijn contactcenter-medewerkers, fietstechnici en schilders.
- Bij populaire opleidingen zijn er veel gediplomeerden zoals de opleidingen Sport en bewegen, dan is de kans op werk minder gunstig.
- Bij managersopleidingen of specifieke opleidingen waarvoor in de beroepspraktijk ervaring gewenst is, kunnen de kansen minder gunstig zijn voor net afgestudeerden, zoals bij vestigingsmanager groothandel en operator C.

Zoals blijkt kunnen de meeste verschillen worden verklaard.

De meeste verschillen zijn te verklaren met het gegeven dat Kans op werk zich richt op de arbeidsmarkt voor recent gediplomeerden van het mbo en UWV uitspraken doet voor beroepsgroepen, waarbij beroepsniveau en ervaring geen rol spelen. Er zijn geen verschillen geconstateerd die te herleiden zijn naar de jaren van publicatie. In het ene jaar zien we geen patronen die erop wijzen dat beroepen of opleidingen andere perspectieven laten zien dan in andere jaren. Ook herkennen we dat de resultaten van de indicatoren in grote mate overeenkomen, wat iets zegt over de stabiliteit van de resultaten uit beide methoden.

³Als >75% gediplomeerden een bbl-opleiding hebben gevolgd en als meer dan 67% is blijven werken bij het leerbedrijf, dan is de kans op werk goed.



NOVEMBER 2019

Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven

Louis Braillelaan 24 2719 EJ Zoetermeer Postbus 7259
2701 AG Zoetermeer ☎88 338 00 00 s-bb.nl